

SUUR ÜLEVAADE | Hitihoiatus Estoniast, kümme esietendust Linnateatris ja uued tuuled Vene Teatris. Algab uus teatrihooaeg

Palju külakorda käimist, mitme teatri uued juhtjõud ja erilised koostööprojektid – uuel hooajal juba igav ei hakka!

Rahvusooper Estonia hooaja märksõnad on värsked versioonid armastatud ballettidest ja menumuusikal „Kabaree“.

Hooaja esimene uuslavastus, Debussy ooper „Pelléas ja Mélisande“ jõuab lavale 22. septembril. Esimene balletiuuslavastus on 1. detsembril esietenduv „Pähklipureja“. Vahelduseks klassikaliselt härdale kujutamisele on seekord publiku ees nüüdisaegne versioon, mille tegevus toimub New Yorgis tänapäeva lastele tuntud mänguasjade keskel ja karakteridki on moodsad.

Menu töötab „Kabaree“

Väga tõenäoliselt põhjustab piletimüüklates ja teatris endas vilgast sagimist 9. veebruaril esietenduv menumuusikal „Kabaree“. Esimest korda lavastab seda Eestis loominguine meeskond Rootsist, aga peaosades säravad Eesti muusikalilemmikud: Priit Võigemast, Hanna-Liina Võsa, Piret Krumm, Katrin Karisma, Kalle Sepp jt.

5. aprillil jõuab publikuni balleti „Giselle“ nn getoversioon – tegevus on toodud II maailmasõja aegsete rahutuste keerises vaevlevasse Euroopasse. (Äsja jõudis Von Krahli teatris esietenduda ka Ingmar Jõeala visioon „Giselle’ist“.)

24. mail saab esitlemisküpsiks rahvusooperi ja kuue Itaalia ooperimaja koostööprojekt, Giacomo Puccini ooperi „Madama Butterfly“ nn Brescia versioon.

Kammersaalis oodatakse lapsi vaatama jõuluetendust „Timbu-Limbu õukond ja lumemõldrid“ balletijuht Linnar Loorise lavastuses.

Estonia ooperitrupiga liitus seni rahvusooperi kooris laulnud metsosopran Aule Urb ning rahvusballeti solistide ridu täiendavad Andri Havrõljuk Ukrainast ja nooremsolist Erik Thordal-Christensen USA-st.

Draamateater võõrustab külalisi

Üks hooaja oodatuid uudislavastusi on 1. novembril esietenduv Tiit Ojasoo „Vend Antigone, ema Oidipus“. See on Mati Undi 20 aastat tagasi kirjutatud kompaktne, selge ja undiliku

epl.delfi.ee

Tallinna Linnateater
Eesti Draamateater
Teater Vanemuine
Ugala teater
Endla teater
Rahvusooper Estonia
Aivar Mäe
Tiit Palu
VAT Teater
Vene Teater
Rakvere Teatrimaja
Von Krahli Teater
Tartu Uus Teater
Linnar Looris
Teater
Aare Toikka

spiel'iga vürtsitatud lummas eepos inimese pimedusest ja saatusele vastu astumisest. Uuslavastuses teeb kaasa pool näitetruppi, lisaks külalistena Priit Võigemast ja Mirtel Pohla. Veelgi varem, 16. septembril etendatakse Draamateatri suures saalis Eestis esimest korda Eesti Draamateatri ja Soome rahvusteatri ehk Kansallisteatteri koostöölavastus, Andra Teede „Varumehed/Varamiehet“. Lavastus räägib eesti juhutööliste karmist igapäevaelust Soomes. Osades on Taavi Teplenkov, Tiit Sukk ja Kersti Heinloo Eesti Draamateatrist ning Heikki Pitkänen, Antti Pääkkönen ja Paula Siimes Soome rahvusteatrist.

11. novembril saavad Kinoteater ja Draamateater kokku väikese saali ühisetenduses. Lavastaja Paavo Piigi tükis astuvad publiku ette Henrik Kalmet, Marian Eplik, Ülle Kaljuste, Tõnis Niinemets ja Ivo Uukkivi.

Külalislavastaja Taavi Tõnissoni käe all näeb 9. detsembril ilmavalgust Briti autori David Almondi „Luidrik“. Noorele vaatajale ja kogu perele mõeldud atmosfääriline lavastus seob kokku sõna-, visuaal- ja füüsilise teatri. Peale Draamateatri enda näitlejate teeb kaasa EMTA lavakunstikooli tudeng Emili Rohumaa.

Kellerteater panustab põnevusele

Mõrvalood ja psühhotrillerid on Kellerteatri leib ning neid saavad närvikõdihuvilised mitmes versioonis vaadata terve hooaja. 25. novembril esietendub Vahur Kelleri käe all Agatha Christie näidend „Hiirelõks“, lavale astuvad näitlejad Pääru Oja, Liis Haab, Elina Reinold jt.

Järgmise aasta 1. märtsil tähistab Kellerteater oma viiendat sünnipäeva Stephen Kingi „Misery“ esietendusega (lavastaja Andres Roosileht), kus esimest korda mängivad põnevusteatri Liina Vahtrik ja Veikko Täär. Paljude lemmikut Vahtrikku näeb laval üle mitme aasta!

Linnateater põmmutab – kümme esietendust!

Nende hulka jääb nii kirjandusklassikat kui ka värskeid teoseid, samuti originaalloomingut ja isegi üks kontsert.

Tähelepanuväärne on külalislavastajate võimas pealetung linnateatris.

Hooaja esimene esietendus „Lear“ anti Salme keskuse suurel laval juba 2. septembril. Andres Noormetsa isikupärasel klassikalavastuses teevad kaasa Rain Simmul, Evelin Võigemast, Ursula Ratasepp jmt.

7. oktoobril esietendub väikesel laval Markus H. Ilvese

„Metazoa“. Lavastus sünnib proovide käigus, nendes uuritakse koos kannatusi ning enesearengu ja kasvamise võimalust, samuti helgust ja huumorit.

Taago Tubina lavastajadebüüt [Linnateatris](#) näeb ilmavalgust 4. novembril, kui esietendub „Nõusolek“. Tegu on nüüdisaegse suhtedraamaga, mille eluline dialoog paneb vastamisi osaliste erisugused tõlgendused, tõstatab küsimusi tegeliku õigustmõistmise võimalikkuse üle.

Diana Leesalu lavastust „Esietendus“ näeb Hobuveskis 18. novembrist, inspiratsiooniks John Cassavetese 1977. aasta film „Opening night“, mille peategelane, hinnatud näitlejanna hakkab loomeprotsessis kaotama päriselu ja väljamõeldu vahel.

Ja siis need [Linnateatri](#) laulvad näitlejad! Valter Ojakäär 100. sünniaastapäeva puhul annavad nemad ja Vanalinna hariduskolleeegiumi orkester hilissügisel Tallinnas, Tartus, Pärnus ja Jõhvis uhke suure muusikamehe loomingu kontserdi.

Uus aasta algab [teatri](#) näitleja Jan Ehrenbergi lavastajadebüüdiga: „Kolemees“ esietendub 27. jaanuaril. Kerge huumori varjus uurib ühteaegu naljakas ja salapärane tekst nüüdisaja ideaale ja ühiskonna allhoovusi.

17. veebruaril esietendub „Tikud“ – Johan Elmi esimene lavastajatöö [Linnateatris](#). „Tikud“ on magusvalusalt poeetiline näidend lihtsatest, esmapilgul eesmärkideta inimestest, kes heitlevad masendusele alla andmise ja oma eksistentsi olulisuse kohta kinnituse otsimise vahel.

Markus H. Ilvese teine lavastus sel hooajal – „Kiilaspäine lauljanna“ (autor Eugène Ionesco) – jõuab Hobuveskisse 2. märtsil. Absurditeatri ühe võtmeteksti tegelaste vestlused koosnevad suuresti möödarääkimisest, vaidlustest ja tühjadest käibetõdedest, millest sünnib koomiline paroodia, mis ometi tõstatab teravaid küsimusi.

23. märtsil esietendub Priit Piusi teine lavastajatöö „Annapurna“, kus mängulaual on korraka nii armastus, kaotus, keerulised suhted, valusad mälestused kui ka minevikuga rahu tegemine. Osades on Andres Raag ja Piret Kalda.

Viimane uuslavastus sel hooajal, „Novecento“ esietendub 6. aprillil Hobuveskis. Diana Leesalu lavastus räägib Ameerika ja Euroopa vahel seilanud luksuslaeva džässorkestri virtuoosset muusikust.

Kuressaare [teater](#) toob lavale oma ajaloo

26. oktoobril esitleb külalislavastaja [Tiit Palu](#) Kuressaare [teatris](#)

näidendit „Unistus“, mille tegevus toimub peamiselt 1947. aasta kevadel Kuressaare teatris. „Unistus“ põhineb näitleja, teatripedagoogi ja publikuteenindaja Ester Purje (1927–2020) kirja pandud mälestustel lapsepõlvest Muratsi külas ja Kuressaare teatris oldud aastatest. Osades on Luisa Lõhmus, Andres Raag (Tallinna Linnateater), Merilin Kirbits, Allan Noormets (Tallinna Linnateater) ja Markus Habakukk.

Vanemuise kirev saak

Vanemuise teatri 154. hooajal esietendub 13 uuslavastust. Teatri vägesid juhatab sellest suvest Aivar Mäe.

Uuslavastused on Tom Stoppardi värskeim näidend „Leopoldstadt“, Neil Simoni menukomöödia „Päikesepoisid“ ja Poola dramaturgi Janusz Głowacki näitemäng „Neljas õde“, mille lavastab Ukraina lavastaja Stanislav Moissejev.

Kindlasti ootavad teatrisõbrad elevusega noore talendi Marta Aliide Jakovski lavastatavat dokumentaalsete sugemetega „Lõppu“. Lavale jõuavad ka Jonas Jonassoni uusimal romaanil põhinev teekonnakomöödia „Prohvet ja idioot“, Eduard Vilde peredraama „Side“ ning Sophoklese tragöödia „Antigone“.

Teatri Kodus jõuab kõige noorema teatripubliku ette kaks uuslavastust: „Kunksmoor ja kapten Trumm“ ning Vanemuise dramaturgi Anu Tontsi kirjutatud „Marta ja Miisu“.

Ooperisõprade rõõmuks esitatakse Händeli „Julius Caesarit“, mille on lavastanud Elmo Nüganen, ja Puccini suurejoonelist ooperit „Turandot“, lavastaja Giorgio Madia Itaaliast.

Ballettipubliku heameeleks jõuab taas publiku ette Prokofjevi ballett „Romeo ja Julia“ Shakespeare'i aegumatu armastusloo ainetel.

Uuslavastus on Saksamaalt pärit lavastaja Kristiina Paulini teos, Chopini elust ja muusikast inspireeritud ballett „Vihm detsembris“. Jevgeni Gribi (RO Estonia) lavastajakäe all esietendub ballett „Tuhkvalge“.

Vanemuise balletitrupiga liitusid sel hooajal uued balletiartistid Jaapanist, Brasiiliast, Austraaliast, Suurbritanniast, Ukrainast ja Norrast ning kontsertmeister Tommaso Maganzani.

Ooperikooriga liitus kooriartist Diana Silova ning orkesteriga tšellist Ernests Cīrulis ja esimene viiul Eva Aarnis.

Värske veri Rakvere teatris

15. septembril esietendub väikeses majas Peeter Tammearu naljalugu „Vallatud võtted“.

Nädal hiljem tuleb suures majas Peeter Raudsepa käe all lavale

populaarse Briti telestsenaristi Steven Moffati („Sherlock“) esimene näidend „Ettevaatust, õnn!“, vaimukas komöödia sotsiaalmeediast ja enesekesksest heaolust.

13. oktoobrist saab väikeses majas näha Elina Pähklimäe lavastatud koolidraamat „Klassis“. Tänapäevane lugu kujutab suhetepundart hariduse ümber: lapsevanemate-õpetajate pingelist läbisaamist, vanemate probleemide mõju lastele ja jälge, mille koolikogemus meisse kõigisse jätab.

10. novembril esietendub kaheinimesedraama „Hääl minu sees“, mille on lavastanud Mait Joorits. Näidendist jääb kõlama üldinimlik küsimus, mil määral suudame oma hapruses üksteist tundma õppida ja üksteisele tuge pakkuda. Osades on ema ja poeg Tiina Mälberg ja Karl Robert Saaremäe.

9. detsembril saab suures majas küpseks „Kessu ja Tripp“, lavastajaks Eili Neuhaus.

Rakvere teatris alustab sellest hooajast näitleja Tuuli Maarja Möller, hooaja jooksul liituvad veel Laura Niils ja Johannes Richard Sepping.

Paide teater alustab uue koosseisuga

Sügise ja talve mängukava toob Paide teatrisse kolm uuslavastust ja ühe piladokumentaalfilmi, näha saab nii nüüdisaegset kammeroperit, eksperimentaal- kui ka koguperelavastusi.

25. oktoobril esietendub Helen Rekkori eksperimentaallavastus „Konsiilium“. Etenduse käigus loovad lavastaja, dramaturgid, muusik ja näitlejad koostöös tehisintellektiga ühe teksti, ühe muusikateose ja ühe lavastuse, kasutades publikult saadud sisendit.

23. novembril jõuab Paidesse nüüdisaegne kammeroper „Monstera deliciosa“, lavastajaks Barbara Lehtna. Nüüdisoperis kõlavad nelja põlvkonna lood, mis räägivad naiste ja looduse suhetest.

Aasta lõpus annab teater Väätša mõisas kogupere-talveetenduse, mille lavastab Mariliis Peterson.

Detsembri alguses esilinastub Paide muusika- ja teatrimaja suurel kinolinal piladokumentaalfilm „Übermensch – nali ühes vaatuses“, mis on järg eelmisel sügisel Paide teatris esietendunud lavastusele „Übermensch“. Tegu on Paide teatri endise näitleja Johannes Richard Seppingu loodud filmiga, mis jälgib näitleja teekonda teatrist komöödiakarjääri ülesehitamiseni.

Ugala rokib edasi

Ugala teatri 104. hooaja avavad 16. septembril kaks uuslavastust. Suurel laval on „Tramm nimega Iha“ Karl Koppelmaa käe all, talle on see esimene lavastus Ugalas. Väikeses saalis etendatakse Tanel Jonase lavastust „Meie klass“, mis põhineb ajaloolistel sündmustel: 1920-ndatel sündinud põlvkonna lugudel.

Novembris esietendub näitleja ja kirjaniku Kadri Lepa värske näidend „Kuju“, mis võitis 2021. aasta näidendivõistlusel teise preemia ja on esimene Lepa näidend, mida teatripublik näha saab. Näidendi lavastab Tanel Ingi.

Detsembri alguses saab esitusküpsiks kogu perele mõeldud progressiivne rokkmuusikal „Prints ja kerjus“. Selle lavastab Peep Maasik (Temufi), helilooja ja muusikaline kujundaja on Ardo Ran Varres. Teose aluseks on Mark Twaini maailmakuulus samanimeline romaan.

Kevadhooajal ootab Ugala lavastama ka Liis Aedmaad, kes on ühtlasi Ugala värske loominguline juht, Taago Tubinat, Andres Noormetsa, Tanel Jonast ja Ringo Ramulit.

Emapuhkuselt on teatris tagasi näitleja Adeele Jaago, kes teeb juba kaasa hooaja avalavastuses „Tramm nimega Iha“.

Nuutrum muusikaajaloo lainel

19. oktoobril esietendub Mart Sanderi kirjutatud „Peaksime rääkima Raimondist“, mille toob lavale Jaanus Nuutre.

Eluloolises ja intriigidest pakatavas näidendis, mis vaatleb Raimond Valgre värvikat elu, teevad kaasa Liisa Pulk, Jürgen Gansen (Kuressaare teater), Hardo Adamson, Miika Pihlak, Mart Sander, Nikolai Bentsler, Kristjan Arunurm (Salme teater). Valgre sünnist saab 7. oktoobril 110 aastat.

VAT teater harjub uue mängupaigaga

Tanel Saar võtab ette Wiiralti loomingut: 20. septembril jõuab publiku ette „Kabaree.Põrgu“. See on (meta)füüsiline lavastus, kus ristuvad peomelu ja hingepiinad, põrkuvad vöörad, vaenlased ja armastajad.

6. novembril esietendub Joel Väli käe all „Ballaad loomulikkusest“ – lüroepiline teekond mehest, kes pärast oma koera kaotamist otsustab hakata jäädvustama inimese ümber laiuvat loomulikkust ja samal ajal müstilist kosmost.

Algaval hooajal jätkub VAT teatri Sakala 3 majja integreerumise protsess – teatri nägu paistab üha rohkem Sakala moega ja vastupidi.

Pärnu Endla

Andrus Kivirähk on kirjutanud Vilde „Mäeküla piimamehe“ alusel uue loo, mille toob alates 28. oktoobrist lavale [Aare Toikka](#) [VAT](#) teatrist.

14. oktoobril esietendub Madis Kalmeti lavastatud romantiline draama kahest eraklikust talupidajast lirimaa kolkas: „Mullingari kandis“.

Novembris [teatrist](#) lahkuva näitleja Jane Napi rolle („15 meetrit vasakule“, „Suvitajad“, „Kolm öde“) hakkavad järgemööda üle võtma Fatme Helge Leevald ja Kati Ong. Napi rolle lavastustes „Linda Vista“ ja „Merrevaade“ hakkab mängima Saara Pius.

Uued tuuled [Vene Teatris](#)

[Vene Teater](#) alustab samuti hooaega uue kunstilise juhiga, kelleks valiti senine Liepāja [teatri](#) peanäitejuht Dmitri Petrenko. Nende tänavusel hooajal etendus esimesena 25. augustil Bertolt Brechti „Kolmanda impeeriumi hirm ja viletsus“ lavastaja Timofei Kuljabini käe all.

15. septembril jõuab lavale „Figaro pulm“. 15. novembril esietendub Rumeenia autori Mihail Sebastiani melodraama „Nimetu täht“ ning 6. detsembril muinasjutuline lasteetendus „Kolm Baba-Jagaad ja uusaasta“.

[Tartu Uus Teater](#)

[Tartu Uue Teatri](#) vallutab 29. septembril lavaka 31. lend Renate Keerdi uuslavastusega.

11. novembril esietendub Maret Tamme ja Joospe Susi tantsulavastus Ene Mihkelsoni luulest.

Andreas Aadelu uuslavastus „täiesti tavalistest asjadest ja mitteasjadest“ on laval alates 15. detsembrist.

[Teatri trupiga liitus senine \[Rakvere teatri\]\(#\) näitleja Grete Jürgenson.](#)